

Dnes si duchovná rodina redemptoristov pripomína výročie narodenia Božieho služobníka Jána Ivana Mastiliaka. Narodil sa 5. novembra 1911 v Nižnom Hrabovci. Verejnosti je známy ako gréckokatolícky redemptorista, ktorý za svoju vernosť Bohu a Gréckokatolíckej cirkvi bol nespravodlivo obvinený a odsúdený totalitným komunistickým režimom. Štátny súd v Prahe ho 5 apríla 1950 odsúdil na doživotný trest. Ten mu bol postupne amnestiami zmiernený. Z väzenia bol prepustený s podlomeným zdravím po 15 rokoch a takmer dvoch mesiacoch. Napriek ťažkým okolnostiam života sa nepoddal a naďalej horlivo ako tajný profesor a formátor slúžil Bohu i cirkvi.

Pre lepšie poznanie jeho života a diela ponúkame úryvok z príspevku *Ján Ivan Mastiliak, profesor v Obořišti*, ktorý bude onedlho publikovaný v časopise Svätá Hora.

Prístup k študentom

V Obořišti študovali aj gréckokatolícki študenti a ich počet narastal. Zatiaľ čo v komunite mal Mastiliak pridelené úrady zelátora, knihovníka, spovedníka v kostole, mimoriadneho spovedníka rehoľných sestier, prefekta bratov a starostlivosť o kandidátov, pre gréckokatolíckych študentov bol aj akýmsi neoficiálnym sóciom. Bratom dával duchovné cvičenia, brat Alfons Sedláček u neho absolvoval aj II. noviciát. Študentom bol nielen vyučujúcim, ale tiež duchovným otcom a v neposlednom rade aj vzorom gréckokatolíckeho rehoľného kňaza. Vďaka nemu mali príležitosť zúčastňovať sa na liturgickom živote Cirkvi v byzantskom obrade, čo bolo pre nich nesmierne dôležité. Zaujímavý bol aj jeho postoj k unionizmu a láska k byzantskej tradícii, zvlášť ruskej, a jej teológom a filozofom.

Ako mladý lektor v seminári patril skôr do konzervatívneho prúdu vyučujúcich. To neznamena, že by nebol ochotný urobiť žiadnu zmenu. Jeho konzervativizmus sa prejavoval v tom, že každú zmenu si musel dôkladne, až do všetkých dôsledkov premyslieť, čo v praxi nebolo vždy možné. Svojim študentom sa snažil nielen odovzdať informácie, ale ich aj láskavým otcovským prístupom vychovávať. Jan Zemánek, jeho študent a neskorší provinciál Pražskej provincie, ho charakterizoval takto: „Jeho znalosti byly tak obsáhlé, že při přednáškách, zvláště ve filosofii, rozebíral dlouho úvodní látku a nemohl se dostat k tomu, co bylo pro studenty povinné. Protože jsme měli skripta, mohli jsme se připravit na zkoušky nezávisle na jeho přednáškách. V hodinách filosofie byl ochoten vysvětlit jakýkoliv problém a to třebas i důkladně. Studenti tak mohli jeho neobyčejné dobroty i zneužívat, že se mluvilo i mimo stanovenou látku. Jeho přednášky z orientálií byly naopak velmi zajímavé, protože to byla jeho láska. Víím, že překládal z ruských křesťanských autorů, zvláště Soloviiova.“

V seminári bol priestor nielen na štúdium a formáciu, ale aj čas na spoločnú rekreáciu, kde nechýbali ani humorné situácie. Možnosti na to sa naskytili najmä počas osláv cirkevných sviatkov alebo menín predstavených. Dňa 5. decembra 1945, v predvečer sviatku sv. Mikuláša, študenti pripravili zábavný program, v ktorom žartovnou formou opisovali

vyučujúcich. Aj na Mastiliaka vymysleli vtipnú básničku a napodobnili jeho spôsob vyjadrovania. Na „tučný“ štvrtok 28. februára 1946 študenti pripravili zábavné pásmo, kde hrali rozhlasové vysielanie v angličtine, pričom „jeden hlasateľ napodobil P. Mastyláka a bylo to velmi vtipné“. K mikulášskemu večierku 5. decembra 1946 kronikár zapísal: „Po obvyklém úvodu se začalo vtipkovat na Pátery. Nejzdařilejší a nejvtipnější říkání ulovil si P. Jaroš a P. Mastylák, u něhož si studenti vzali na paškál jeho novou sbírku básní.“ Mastiliak sa na takéto doberanie neurážal, skôr naopak, úprimne sa smial nad podarenými vtipmi, hoci aj na jeho vlastný účet.

O mladom lektorovi filozofie a orientálií bolo známe, že nie je športový typ. Skutočnosť, že šport nebol jeho prioritou, však neznamená, že sa oň vôbec nezaujímal. Určite sa aj k nemu dostali „pikošky“ zo športových zápolení študentov. O jednej takejto vedel celý študentát: „Zahájila se fotbalová sezona. Hráló se ‚u Kocáby‘. Výsledek: mrtvý nikdo, těžší zranění nebylo hlášeno, menších zranění a práce neschopných 20 (brankáři prý při tom mohli číst román). Množství malých materiálních škod: rozbité boty, klerika a kalhoty. Tláskal si dal elegantní hlavičku míčem, který právě před tím padl do čehosi, co zanechal na louce se pasoucí dobytek. Vody v potoku bylo dosti, proto se dalo neštěstí snadno zahladit.“

Niektorí sa neskôr čudovali, že Mastiliak aj vo väzení pri diskusii spoluväzňov vedel odpovedať na otázky týkajúce sa športových výsledkov. Odkiaľ to mohol vedieť? Kronikár 6. februára 1948 zapísal takúto udalosť: „Dnes rekolekce nebyla. Někteří páni profesori byli tak hodní, že nepřišli do školy. Dopoledne hrálo naše mužstvo s Kanadou ve Sv. Mořici ve Švýcarsku o mistrovství světa v ledním hockey. Zápas byl nerozhodný 0:0. Obě mužstva hrála obrannou hru. O zápas měl dokonce zájem i P. O. Mastylák.“ Prirodzene, že aj Mastiliak neraz držal v rukách noviny a počúval rádio. Nemohol teda isté informácie, vrátane športových, nezachytiť. A vďaka svojej vynikajúcej pamäti si tieto informácie aj dlho pamätal.

Mastiliak sa úprimne snažil, aby každý kňaz bol naozaj vzdelaný. Keď na filozofii pri preberaní psychológie dlho a trpezlivo vysvetľoval postup ľudského myslenia a popísal takmer dve tabule, no študenti tomu stále nerozumeli, nakoniec prehlásil: „Ak to ešte niekto nechápe, mal by poprosiť P. provinciála, aby ho preradil od študentov do radov bratov laikov.“ Redemptorista Břetislav Vaněk ďalej na študentské časy z Obořišťa spomína, že u Mastiliaka robil v prítomnosti konzultora skúšku z filozofie. Keď mu nevedel odpovedať na všetky otázky, Mastiliak sa snažil nájsť v jeho odpovedi niečo správne, aby mu nakoniec mohol dať zo skúšky trojku. Po skúške však vyšiel von, zavolať si ho a ospravedlňovať sa, že mu mohol dať iba trojku. „O. Mastiliak byl vzácný člověk, laskavý a dobrý spolubratr, který se dovedl zasmát i pobavit. Žádný smutný svatý. Sám k sobě náročný ve všem, k druhým shovívavý. Nejvíc jsem si vážil jeho vědomostí, které však nikdy nedával najevo. Se studenty byl jako jich spolužák, dokázal snést i vtip na svou osobu ze strany studentů a hlasitě a upřímně se jim smál. Smávali jsme se mu, když například zametal svůj pokoj, že to konal s kapesníkem na ústech a nosu, to byla jeho «Štaubmaska», aby nevdechoval prach. Někdy

Boží služobník Ján Ivan Mastiliak sa narodil pred 109 rokmi

až úzkostlivě pečoval o své zdraví. Vzpomínám, když jsem s ním byl po roce 1965 na Hostýně na exerciciích - to už byl asi vážně nemocen -, přivezl si sebou přístroj na měření tlaku a často si tlak měřil. Z jiných epizod si vzpomínám, když studenti vyrobili plechové lodičky a jezdili na nich na potoce v zahradě kláštera. Přiměli o. Mastiliaka, by si také do vratké lodičky sedl. Sám sice nechtěl, protože se jezdilo v klerikách a lodička se často převrhla, avšak když si to přál i rektor, tak nasedl. Samozřejmě skončil i v klerice ve vodě k pobavení všech přítomných. Jindy zas mu přinesl jeden spolubratr do pokoje vzduchovku. Hned ho z pokoje vykázal, že se zbraní nic nechce mít.“

P. Daniel Atanáz Mandzák CSsR

https://redemptoristi.sk/bozi-sluzobnik-jan-ivan-mastiliak-sa-narodil-pred-109-rokmi/?utm_source=rss&utm_medium=rss&utm_campaign=bozi-sluzobnik-jan-ivan-mastiliak-sa-narodil-pred-109-rokmi

(Automaticky prebrané z [Oficiálnej stránky redemptoristov na Slovensku.](#))